

Rozhovor prezidenta republiky pro Parlamentní listy

18.10.2022 - Miloš Zeman | Správa Pražského hradu

Několikrát jste zde zmínil, že jste na návštěvě Ústeckého kraje naposledy, že je to rozlučková návštěva a byl jste tu sedmkrát. Jak byste své návštěvy krajů v průběhu téměř deseti let zhodnotil?

Především smyslem návštěv nebylo vnucovat občanům názor prezidenta nebo předtím premiéra či předsedy sociální demokracie, ale poslouchat názory občanů. Stejně tak dnes v Děčíně, jak jste viděl, jsem spíš, než abych sám mluvil, odpovídal na otázky a názory, které občané měli.

Na setkání s Vámi v Děčíně dorazilo hodně lidí, amfiteátr u Labe byl kompletně zaplněný. Objevil se tam nicméně před koncem jeden člověk, který velmi vulgárně pokřikoval a okamžitě tím zaujal pozornost většiny přítomných televizních kamer...

Byl jsem informován, že kameraman České televize za tím opilcem běžel. Svědčí to o úrovni České televize. Byl to však jeden jediný účastník, který se tímto způsobem choval.

Přichází obávaná zima, lidem se zvedají zálohy na energie a přicházejí zprávy, že značná část domácností na to ani přes vládní zastropování nebude mít. Je to zastropování příliš vysoké? Jak to vidíte?

V minulých rozhovorech jsem kladl důraz především na to, aby se státní rozpočet nevyčerpal kompenzacemi velkým energetickým firmám, které mají už beztak vysoké zisky. Byl to návrh Síkely a Stanjury, že kompenzace mají být takové, aby pokryly rozdíl mezi tržní a zastropovanou cenou. Zatímco můj návrh spočívá v tom, že by měly pokrýt rozdíl mezi nákladovou, respektive výrobní cenou včetně přiměřeného zisku a zastropovanou cenou. Z tohoto hlediska vidím největší problém v tom, že se příliš vychází vstříc zájmům velkých energetických firem, a to za cenu dalšího výrazného zvýšení deficitu státního rozpočtu.

Čím je podle Vás dané to, že vláda příliš vychází vstříc zájmům velkých energetických firem?

Možná je to určité propojení mezi těmito firmami a některými vládními exponenty.

Zastropování cen se netýká velkoodběratlů. Dle dostupných čísel má od ledna zafixované ceny energií jen 20 procent velkých společností. Pro velké průmyslové podniky to bude znamenat i miliardové náklady navíc.

Mým názorem je, že zastropování cen by se mělo týkat všech firem.

Co jste říkal na vyjádření ministra průmyslu Síkely na sněmu Svazu průmyslu a dopravy, kdy velkým firmám doporučil, aby se vydávaly za malé a střední?

Je poněkud ironické a paradoxní, jestliže pan ministr Síkela doporučuje firmám stejný postup, z jakého je obviňován Andrej Babiš.

Po návštěvě premiéra v sídle BIS média psala o veřejné části výroční zprávy, podle níž odhalený agent a vlivová skupina měla ovlivňovat některé politiky a novináře, aby nastolovali proruská témata. Co na to říkáte?

Četl jsem zprávu BIS a přiznávám se, že na tento bod si nevzpomínám, ale nevylučuji, že tam je. Zprávy BIS neberu příliš vážně a čtu je velmi povrchně.

Ministerstvo vnitra chystá zákon, který umožní vypínání tzv. dezinformačních webů. A připravuje též normu, která umožní „identifikovat antisystémové nálady“ ve státní správě. Jak tyhle návrhy vnímáte?

Pan Rakušan je asi poslední, kdo by měl posuzovat, co je, a co není dezinformace. Jsem proti cenzuře a jsem proti honu na čarodějnice. Ve svém projevu v Rudolfinu jsem řekl poměrně nedávno jedno hezké přirovnání. Když byla bitva o Británii, tak Britové nezakázali vysílání německé propagandy do Británie, vůbec ji nerušili, protože věřili sebevědomí svých občanů. Myslím si, že i tato vláda by měla důvěřovat sebevědomí svých občanů.

Během nedávného summitu na Pražském hradě jste přijal dva státníky, Viktora Orbána a Aleksandra Vučića. Některá média, jako například iRozhlas, Vás kritizovala, že se scházíte pouze s údajnými autoritáři, kteří nedodržují společnou linii evropské zahraniční politiky. Vadí Vám to?

Média jsou obvykle neinformována. Během summitu jsem se pozdravil s Ursulou von der Leyen, s kancléřem Scholzem, s prezidentem Macronem a s mnoha dalšími politiky. Pokud jde o dva zmíněné, s prezidentem Vučićem jsem se setkal v souvislosti s mojí připravovanou návštěvou Srbska, kde bych měl otevřít Český dům. S premiérem Orbánem zase proto, že je můj přítel, se kterým se známe dvacet let, což se u řady jiných politiků nedá říci.

Opakovaně varujete, že pokud by Rusko na Ukrajině mělo využít jaderné zbraně, Západ by měl silně reagovat. Podle Macrona v případě ruského jaderného útoku na Ukrajině Francouzi nebudou odpovídat jadernými zbraněmi. Taková reakce by asi byla u všech...

Nikdo nemluví o tom, že by NATO mělo na případný takový útok reagovat jenom jadernými zbraněmi. Může odpovědět konvenčními zbraněmi. Dokonce byla úvaha, že by to byly zbraně použité nejen vůči ruským jednotkám na Ukrajině, ale také vůči Černomořské flotile.

Smysl mého návrhu nicméně spočívá v tom, že bychom měli vyslat naprosto jasné varování o adekvátní reakci na použití byť taktických jaderných zbraní na Ukrajině, protože posílat potom ať už protestní nótu nebo nasazení jednotek bez tohoto varování by podle mého názoru byla diplomatická chyba.

Od počátku konfliktu si část expertů, politiků a komentátorů klade otázku, zda Ukrajina i s podporou západních zemí může válku vyhrát a Rusko vytlačit. Váš odhad je jaký v tuto chvíli?

Obávám se, ve shodě s Jensem Stoltenbergem, že válka bude dlouhá a opotřebovávající, čili na krátkodobém obzoru není vidět jasný výsledek, ať už ve prospěch té či oné strany.

Za tři týdny je poslední termín registrace prezidentských kandidátů. Jak zatím hodnotíte vývoj situace, začátky kampaní a uchazeče?

Zastávám klasický názor levo-pravé polarizace politické scény. Bohužel, kvůli neschopnosti některých vedoucích představitelů sociální demokracie v minulosti zde neexistuje silná levice, jak tomu bylo v mém případě. Takže vidím velmi pravděpodobné prezidentské kandidáty na jedné straně u Andreje Babiše, a na druhé straně možná, ale to říkám s velkým otazníkem, u Josefa Středuly. Překvapila mě nízká účast na Středulově demonstraci, takže nevím, jestli proti Babišovi nastoupí spíše než Středula Petr Pavel.

V takovém případě bych nejenom řekl, že nejsme Latinská Amerika, abychom měli vojáka v čele státu, ale chtěl bych citovat například názor Petra Pavla na Visegradskou spolupráci, kde ji označil jako prázdnou skořápku, což je v rozporu s programovým prohlášením vlády. Už z tohoto důvodu se nedomnívám, že by Petr Pavel měl zvítězit.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-parlamentni-listy-16640>